

Ομαδική Εργασία Συστηματικής Παρατήρησης Βρεφών και Νηπίων Γ' Εξάμηνο

Μέλη:

Αναστασιάδου Κατερίνα
Δρουλίσκου Ελένη Μαρία
Κυπριώτη Κατερίνα
Λάμτσε Αρτεμίσα
Παπαδάκη Μαριλένα
Σιφνιωτοπούλου Σοφία
Τουρμπινά Αντζέλικα

Θέμα: Πως μπορούμε να ενισχύσουμε την ανεξαρτησία των μικρών παιδιών την ώρα του φαγητού.

Ερώτηση παιδαγωγού (Σκοπός-Προβληματισμός):

1. Με ποιούς τρόπους μπορώ να δημιουργήσω συνθήκες κατάλληλες ώστε τα παιδιά να γίνουν αυτόνομα;

Ερωτήσεις έρευνας:

1. Τρώει;
2. Που τρώει;
3. Πως τρώει;
4. Πως παρεμβαίνει η παιδαγωγός;

Αποτελέσματα:

Ομαδικά

Από την έρευνα που κάναμε, φαίνεται πως τα περισσότερα παιδιά είναι ανεξάρτητα με την έννοια του ότι τρώνε μόνα τους. Παρ' όλα αυτά, οι συνθήκες στις περισσότερες περιπτώσεις δεν ήταν οι κατάλληλες. Πολλές φορές, τα παιδιά έτρωγαν υπό πίεση και γενικότερα επικρατούσε ένα ανήσυχο κλίμα. Σύμφωνα με την έρευνα λοιπόν, φαίνεται πως οι κατάλληλες συνθήκες που πρέπει να επικρατούν την ώρα του φαγητού είναι ένα ήρεμο κλίμα, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι τα παιδιά δεν μπορούν να μιλούν μεταξύ τους. Τα παιδιά έχουν τα ίδια δικαιώματα με εμάς. Όπως εμείς μιλάμε την ώρα του φαγητού, έτσι μπορούν και αυτά να μιλούν. Μπορούμε απλά να τους εξηγήσουμε ότι δεν μιλάμε με γεμάτο το στόμα. Επιπλέον, όπως φαίνεται από την έρευνα τα παιδιά λειτουργούν καλύτερα με την ύπαρξη μουσικής την ώρα του φαγητού σε χαμηλή ένταση. Φάνηκε πως τα χαλαρώνει. Σχετικά με την ενίσχυση της ανεξαρτησίας των παιδιών κατά τη διάρκεια του φαγητού παρατηρήσαμε αρκετά πράγματα. Από την έρευνα φαίνεται πως όταν τα παιδιά δεν πιέζονται, δεν έχουν ανάγκη να αντιδράσουν αρνητικά την ώρα του φαγητού. Νιώθουν ότι είναι ανεξάρτητα όταν επιλέγουν μόνα τους το πόσο θα φάνε. Επίσης, όταν ένα παιδί δεν θέλει να φάει, είτε πετάει το φαγητό του κάτω, ίσως έχει κάποιο λόγο. Θα πρέπει να προσπαθήσουμε να καταλάβουμε γιατί το παιδί αντιδράει έτσι. Ίσως να μην μπορεί να φάει μόνο του και να χρειάζεται βοήθεια. Ακόμα, από τα αποτελέσματα της έρευνας μπορούμε να καταλάβουμε, πως όταν οι παιδαγωγοί τρώνε μαζί με τα παιδιά έμμεσα βοηθούν πολύ στην ανεξαρτησία τους, καθώς σε αυτή την ηλικία τα παιδιά μιμούνται. Θα δουν πως θα πιάσει το κουτάλι η παιδαγωγός και αργότερα θα το επιχειρήσουν και αυτά. Επίσης, όσον αφορά τα μικρότερα παιδιά είναι σημαντικό οι παιδαγωγοί να τα αφήνουν να πειραματίζονται. Μόνο έτσι θα γίνουν ανεξάρτητα. Τα παιδιά χρειάζονται τον χρόνο τους για να αποκτήσουν κάποιες δεξιότητες. Πρέπει να τους αφήνουμε περιθώριο για λάθη. Στην αρχή, μπορεί να χρησιμοποιήσουν και τα χέρια τους. Όπως φαίνεται και από τα αποτελέσματα, θα χρειαστούν και βοήθεια. Η παιδαγωγός στην αρχή θα τα ταΐσει, αργότερα θα πρέπει να τα βοηθήσει να κρατήσουν το κουτάλι και αργότερα θα μάθουν να τρώνε μόνα τους. Επίσης, ένα καλό βήμα για την ανεξαρτητοποίηση των παιδιών θα ήταν να συμμετέχουν στην διαδικασία του φαγητού από την αρχή. Η παιδαγωγός για να ενισχύσει την αυτονομία του παιδιού θα μπορούσε να το ρωτήσει πόσο φαγητό θέλει. Αργότερα, θα μπορούσαν τα ίδια τα παιδιά αφού έχουν μάθει να τρώνε μόνα τους, να δοκιμάσουν να βάλουν το φαγητό τους στο πιάτο, επιλέγοντας πόσο θα φάνε. Θα μπορούσαν να μοιράσουν τα κουτάλια ή τα πιρούνια τους και τις χαρτοπετσέτες. Τέλος, είναι καλό οι παιδαγωγοί να καταλαβαίνουν τις ανάγκες των παιδιών. Για εκείνα, η ώρα του φαγητού είναι σημαντική. Δεν είναι μια διαδικασία που πρέπει να γίνεται βιαστικά. Από αυτήν μαθαίνουν πολλά πράγματα, όπως το να εξασκούν τη λεπτή κινητικότητα, την αλληλεπίδραση με τους άλλους και όλες τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν πριν την έναρξη του γεύματος αλλά και κατά την διάρκειά του.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΒΡΕΦΩΝ ΚΑΙ ΝΗΠΙΩΝ (ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ)

ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΕΛΗ ΟΜΑΔΑΣ: Αρναούτη Σταυρούλα
Βούβουρα Γεωργία
Γκόκα Ευτυχία
Καλογεροπούλου Αλίκη
Κουτσού Αργυρώ
Οικονόμου Ευαγγελία
Χιονίδη Ελευθερία

ΘΕΜΑ: Παρατήρηση στους παιδικούς σταθμούς και καταγραφή σε κλείδες.

ΘΕΜΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗΣ: **ΑΓΚΑΛΙΕΣ**

Ερωτήσεις παιδαγωγού/προβληματισμοί

1. Εντάσσονται οι αγκαλιές στο πρόγραμμα των παιδικών σταθμών;
2. Πώς βοηθούν οι αγκαλιές στη προσαρμογή των παιδιών στους παιδικούς σταθμούς;

Ερωτήσεις έρευνας

1. Πως αντιμετωπίζεται η συμπεριφορά των παιδιών, είτε αυτή είναι θετική, είτε αρνητική;
2. Τι προσφέρουν οι αγκαλιές στα παιδιά;
3. Υπάρχουν παιδαγωγοί που δε «πιστεύουν» στις αγκαλιές;

Σύγκριση ατομικών αποτελεσμάτων

Όπως φαίνεται απο τα ατομικά αποτελέσματα κάθε παιδικός σταθμός έχει διαφορετική άποψη για τις αγκαλιές. Σε κάποιους, οι αγκαλιές εντάσσονται στο πρόγραμμα με αποτέλεσμα τα παιδιά να νιώθουν ασφάλεια, ηρεμία και χαρά. Παρατηρούμε πως όταν οι αγκαλιές δεν εντάσσονται στο πρόγραμμα του παιδικού σταθμού μόνο αρνητικά προσφέρει σε κάθε παιδί που αναζητά την αγκαλιά και δε μπορεί να τη βρεί. Σε όλους τους παιδικούς σταθμούς οι φοιτήτριες έπαιρναν την πρωτοβουλία να αγκαλιάζουν τα παιδιά, καθώς γνωρίζουν πως είναι κάτι το οποίο τα βοηθάει πολύ, ειδικότερα σε περιπτώσεις όπου τα παιδιά έχουν κάποια δυσκολία στο να ενταχθούν στο παιδικό σταθμό είτε για κάποιους άλλους λόγους. Τέλος, παρατηρούμε πως σε όλους τους παιδικούς σταθμούς μόλις δινόταν μία αγκαλιά είχε μόνο θετικά αποτελέσματα και πολλές φορές ήταν αυτή που έδινε το κίνητρο στα παιδιά να συμπεριφέρονται με καλύτερο τρόπο.

A) Μέλη ομάδας:

1. Ελευθερία Βουρλιά
2. Μαρία Γεωργίου
3. Ναταλία Καραγκιόζη
4. Ειρήνη Κουνή
5. Παναγιώτα Κωνσταντινίδη
6. Μαρία Σκανδάλη
7. Βιργινία Τζάνου

B) Στοιχεία εργασίας:

Θέμα: Καταγωγή

Ερώτηση παιδαγωγού: Ποια η συμπεριφορά των παιδαγωγών για την ένταξη των παιδιών άλλης καταγωγής στον χώρο;

Ερώτηση έρευνας: Ποιες οι συμπεριφορές των παιδαγωγών που αλληλεπιδρούν στα παιδιά έχοντας αντίκτυπο στην ομάδα;

Γ) Κλείδα παρατήρησης:

Ένταξη Παιδιών Άλλης Καταγωγής						
Όνομα Ηλικία:		Ημ. Ωρα:		Δραστηριότητα:		Συνθήκες:
Ποια η συμπεριφορά του παιδαγωγού απέναντι στο παιδί;			Παίζει με τα άλλα παιδιά;			
Ενθαρρύνει	Αδιαφορεί	Μαλώνει	Παρατηρεί τα άλλα παιδιά	Παίζει με όλα τα παιδιά	Παίζει με συγκεκριμένα παιδιά	Απομονώνεται

Η παρατήρηση είναι ατομική, συνεχής και θα πραγματοποιηθεί στο ελεύθερο παιχνίδι.

Ε) Ομαδική παρατήρηση:

Σύμφωνα με τις παρατηρήσεις από όλους τους παιδικούς σταθμούς καθώς βρισκόμασταν όλες οι κοπέλες σε διαφορετικούς καταλήξαμε στο εξής συμπέρασμα. Με μια συγκριτική ματιά οι παιδικοί σταθμοί παρουσίασαν στην πλειοψηφία σχεδόν θετικές αντιμετωπίσεις από τις παιδαγωγούς στα παιδιά αλλά κι τα παιδιά μεταξύ τους. Παρόλα αυτά όταν εστιάζουμε συγκεκριμένα παρατηρούμε ότι πολλές φορές οι παιδαγωγοί ήταν αδιάφοροι προς τα παιδιά ή κι τα μάλωναν, όμως αυτό δεν επηρέαζε την συμπεριφορά μεταξύ των παιδιών που ήταν άριστες. Επιπρόσθετα δεν παρατηρήσαμε σε καμία περίπτωση τα παιδιά να μαλώνουν γεγονός που μας εξέπληξε θετικά. Εν κατακλείδα τα παιδιά είναι εναρμονισμένα μεταξύ τους ενώ οι παιδαγωγοί είτε για προσωπικούς λόγους είτε για θέματα συμπάθειας ή επικοινωνίας κάνουν διακρίσεις με προσπάθειες αλλαγής της συμπεριφοράς τους αυτή.

Εργασία συστηματικής παρατήρησης :
Αποτελέσματα και συμπεράσματα δράσης

ΜΕΛΗ ΟΜΑΔΑΣ:

ΔΙΑΚΑΝΤΩΝΗ ΕΛΕΝΗ
ΖΑΛΟΚΩΣΤΑ ΒΑΓΙΑ
ΜΑΚΚΑ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ
ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ
ΜΑΡΙΝΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑ
ΜΠΕΛΛΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΝΑΝΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

ΘΕΜΑ: ΜΕΙΩΜΕΝΟ ΩΣ ΚΑΙ ΚΑΘΟΛΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΠΑΙΔΙΟΥ ΓΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ/ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

ΕΡΩΤΗΣΗ –ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥ:

ΓΙΑΤΙ Ο Λ. ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΓΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ, ΠΩΣ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΣΩ ΤΗΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΣΤΑΣΗ,ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΡΕΥΝΑΣ:

- 1) ΑΦΟΥ ΔΕΝ ΠΑΙΖΕΙ,ΤΙ ΚΑΝΕΙ?
- 2) ΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΣΕ ΚΑΠΟΙΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ?
- 3) ΠΟΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΝΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΕΙ, ΜΕ Η ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΟΤΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥ?
- 4) ΟΤΑΝ ΑΣΧΟΛΕΙΤΑΙ ΜΕ ΚΑΠΟΙΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ,ΤΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΚΑΝΕΙ?

ΟΜΑΔΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Καταρχήν θέλουμε να σας ενημερώσουμε ότι οι φοιτήτριες εκτός από δυο, είναι σε διαφορετικούς παιδικούς σταθμούς ή στο KBM, όποτε και δεν ήταν δυνατό να γίνει η παρατήρηση και η σχάρα παρατήρησης όπως ακριβώς το εργαστηριακό μάθημα θα απαιτούσε. Οι συνθήκες σε κάθε παιδικό σταθμό ή στο KBM δεν είναι πάντα κατάλληλες για να πραγματοποιηθεί μια τέτοια εργασία και ειδικά όταν πηγαίνουμε μόνο μια φορά την εβδομάδα και μάλιστα για άλλο μάθημα ,το οποίο έχει συγκεκριμένες απαιτήσεις . Για παράδειγμα στο KBM είναι αδύνατο κάθε φορά να παρατηρείς ένα συγκεκριμένο παιδί και αυτό γιατί τα δεδομένα, οι καταστάσεις , οι παιδαγωγοί και οι διαδικασίες αλλάζουν κάθε φορά που πάμε στο KBM ,όπως άλλωστε και στους σταθμούς. Δεδομένου του χρόνου που είχαμε για παρατήρηση και ανάλυση δεδομένων και εν κατακλείδι συμπερασμάτων ,τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα δεν μπορεί παρά να είναι εσφαλμένα η ελλιπή και θα ήταν άδικο και αντιδεοντολογικό να μην το παραθέσουμε.

Στις δυο φορές που είχαμε την ευκαιρία να παρατηρήσουμε και να καταγράψουμε τη συμπεριφορά του Λάμπρου σε σχέση με το παιχνίδι, η συμπεριφορά του ήταν η ίδια. Ο Λ. και τις 2 φορές επαναλαμβάνει το ίδιο μοτίβο συμπεριφοράς.

Κάθε φορά, κατά την προσέλευση του στον παιδικό σταθμό, κλαίει απαρηγόρητος. Στη συνέχεια ,κάθεται μόνο του σε μια συγκεκριμένη καρέκλα και ύστερα ακολουθεί όποια δασκάλα είναι πιο κοντά του συνεχίζοντας το κλάμα –γκρίνια, όπου μετά από λίγο σταματά και μένει σιωπηλός χωρίς να δώσει δείγματα ότι παρατηρεί ή κοιτά τα αλλά παιδιά να παίζουν. Φαίνεται ότι του είναι τελείως αδιάφορο το περιβάλλον. Τα παιχνίδια, οι συμμαθητές του, οι δράσεις που λαμβάνουν χώρα στο σταθμό γενικότερα. Μοιάζει σαν να μην είναι έτοιμος να ανοιχτεί ,να δημιουργήσει συναισθηματικό δεσμό ούτε με τις παιδαγωγούς ούτε με τους συμμαθητές του. Δε νοιώθει ασφαλής.

ΘΕΜΑ: Η συμπεριφορά και η προσέγγιση της παιδαγωγού απέναντι στον Λάμπρο

ΟΝΟΜΑ: Λ. ΗΛΙΚΙΑ: 2,5 ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 29/01/2019 ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ: 9 ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ: 2 ΧΡΟΝΙΚΗ ΣΤΙΓΜΗ: Οργανωμένο παιχνίδι-δράση									
20 λεπτά συνεχής	Ποια η στάση της παιδαγωγού όταν ο Λ. δεν εμπλέκεται στη δράση / παιχνίδι			Ποια η στάση της παιδαγωγού όταν ο Λ. εμπλέκεται στη δράση / παιχνίδι			Όταν ο Λ, τελειώσει, τι κάνει η παιδαγωγός;		
	ΑΔΙΑΦΟΡΕΙ	ΠΑΡΑΤΗΡΕΙ	ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΕΙ Ή ΒΟΗΘΑ ΤΟΝ Λ.	ΑΔΙΑΦΟΡΕΙ	ΠΑΡΑΤΗΡΕΙ	ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΕΙ ΒΟΗΘΑ ΤΟΝ Λ.	ΑΔΙΑΦΟΡΕΙ	ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΒΕΙ ΤΟΝ Λ.	ΠΡΟΣΠΑΘΕΙ ΝΑ ΤΟΝ ΕΝΤΑΞΕΙ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
		X							
						X			
								X	
			X						
						X			
									X

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΧΑΡΑΣ

Από την παρατήρηση που κάναμε στην παιδαγωγό, ανακαλύψαμε, ό, τι η παιδαγωγός παρατηρεί τον Λ., πράγμα που σημαίνει ότι θέλει να κατανοήσει την συμπεριφορά του Λ., για να δώσει μια εξήγηση και πιθανόν μια λύση σε αυτό. Αμέσως αφού είδε ότι ο Λ. συμμετέχει στο οργανωμένο παιχνίδι (πάζλ), τον προσεγγίζει και τον βοηθά όπου αυτός της ζητήσει. Τέλος, αφού ολοκληρώσει το πάζλ ο ίδιος, η παιδαγωγός τον επιβραβεύει και τον χειροκροτεί για να του τονώσει την αυτοπεποίθηση και να του δημιουργήσει ένα αίσθημα δεσίματος και ασφάλειας, για να μπορέσει έτσι ο Λ. να ενταχθεί στο πλαίσιο, που όπως είδαμε στην 1^η κλείδα, δεν ήταν εύκολο. Καθώς περνάει η ώρα, ο Λ. σταματάει να παίζει με το πάζλ. Η παιδαγωγός τον προσεγγίζει πάλι και τον ενθαρρύνει να λύσει και το επόμενο πάζλ, πράγμα που συνέβη με την βοήθεια της. Στο τέλος της δράσης, η παιδαγωγός, αμέσως προσπαθεί να τον εντάξει στην επόμενη δραστηριότητα, που την συγκεκριμένη μέρα ήταν η αφήγηση ενός παραμυθιού, χωρίς βέβαια να τα καταφέρει. Τα συμπεράσματα πιθανώς να είναι ελλιπή και τυχαία, εφ' όσον η παρατήρηση εκ μέρους μας, έγινε μόνο μια φορά. Οπότε, δεν μπορούμε να θεωρήσουμε αυτή την κλείδα αξιόπιστη.